

Bruksela, dnia 26 listopada 2016 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 112 / 2016

Sprawozdanie z debaty i nt. rezolucji ws. unijnej komunikacji strategicznej w celu przeciwdziałania wrogiej propagandzie stron trzecich

Strasburg, 22 i 23 listopada 2016 r.

1. Debata

W dniu 22 listopada 2016 r. podczas sesji plenarnej PE odbyła się debata nad sprawozdaniem eurodeputowanej **Anny Fotygi** (ECR, Polska) w sprawie unijnej komunikacji strategicznej w celu przeciwdziałania wrogiej propagandzie stron trzecich. W dniu 23 listopada br. PE przyjął rezolucję w tej sprawie mimo, że tylko mniejszość posłów głosowała za jej przyjęciem (grupa S & D wstrzymała się od głosu). Za przyjęciem sprawozdania głosowało 304 posłów, 179 przeciw i 208 wstrzymało się od głosu.

Debata koncentrowała się wokół trzech głównych zagadnień: zwiększenia finansowania dla zespołów zadaniowych UE StratCom, formatu raportu (fakt, że skupia się tylko na dwóch „stronach trzecich” - Rosji i Daisz – i że z uwagi na ten format wydaje się stawiać znak równości między nimi) i wzrostu kremlowskiej propagandy. Posłowie podkreślili wspólne zagrożenie ze strony propagandy antyunijnej, pomimo różnych metod propagandowych i różnych graczy w nią zaangażowanych. Większość wezwała do wzmocnienia zespołu zadaniowego East StratCom i nalegała na konieczność inwestowania w podnoszenie świadomości, edukację online oraz lokalne media, dziennikarstwo śledcze i umiejętności informatyczne. Grupa S & D, która wstrzymała się od głosu podczas głosowania, wolałaby, aby raport był bardziej wyważony i skrytykowała fakt, że umieszcza się na równi państwo z organizacją przestępczą. W dniu 23 listopada br. posłowie głosowali

Eurodeputowana **Anna Fotyga** przypomniała, otrzymała mandat udzielony jej przez PE do opisanie propagandy uprawianej zarówno przez czynniki państwowe jak i niepaństwowe. Zdecydowano o skupieniu się na Rosji i Daisz, w dwóch oddzielnych rozdziałach.

Wysoka Przedstawiciel **Federica Mogherini** z zadowoleniem przyjęła propozycję wzmocnienia dwóch zespołów zadaniowych StratCom. Nalegała na potrzebę poprawy widoczności działań UE i lepszego komunikowania jej pozytywnych osiągnięć w celu przeciwdziałania dezinformacji. Twierdziła, że najważniejsze jest zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i dziennikarzy oraz ukierunkowanie pozytywnych przekazów o UE na młodzież.

- **Wypowiedzi w imieniu grup politycznych**

Eurodeputowany **Traian Ungureanu** (EPP, Rumunia) podkreślił potrzebę reagowania na rosyjskie inwestycje w instrumenty zaawansowanych technologii informatycznych. Eurodeputowany **Cristian Dan Preda** (EPP, Rumunia) podkreślał pilną potrzebę, by UE miała swoją własną strategię wobec Rosji i inwestowała znacznie więcej w obszar komunikacji strategicznej.

Eurodeputowany **Eugen Freund** (S & D, Austria) poinformował, że grupa S & D wstrzyma się od głosu i wyraził nadzieję na bardziej wyważone sprawozdanie. W szczególności nie zgodził się z postawieniem znaku równości między państwem – Rosją i organizacją przestępczą – Daisz i jego grupa chciałaby przygotowania dwóch oddzielnych raportów. Eurodeputowany **Andrejs Mamikins** (S&D, Łotwa) podkreślił, że wiele innych krajów również wykorzystuje metody propagandowe - rozpowszechniania kłamstw i manipulowania opinią publiczną i one również powinny być ujęte w raporcie.

Eurodeputowany **Mark Demesmaeker** (ECR, Belgia) zauważył, że omawiane dwie grupy zadaniowe StratCom ESDZ były bardzo małe i wezwał do ich wzmocnienia.

Eurodeputowany **Petras Auštrevičius** (ALDE, Litwa) twierdził, że ustanowienie zespołu zadaniowego East StratCom UE było właściwą odpowiedzią, ale potrzebnych jest więcej środków. Eurodeputowana **Yana Toom** (ALDE, Estonia), podobnie jak inni, poddała w wątpliwość analogię zaprezentowaną w sprawozdaniu między Rosją a Daisz i nalegała na potrzebę zwalczania propagandy bez zagrożenia wolności słowa (wypowiedzi).

Eurodeputowany **Javier Couso Permuy** (GUE / NGL, Hiszpania) stwierdził, że sprawozdanie, które określił mianem „szaleńczego” i „obłąkańczego”, wywołuje histerię przeciwko Rosji. Podobnie, jak przedmówcy, twierdził również, że umieszczenie na równi Daisz i Rosji jest po prostu niebezpieczne, nie wspominając o wolności słowa.

Eurodeputowana **Rebecca Harms** (Zieloni / EFA, Niemcy) z zadowoleniem przyjęła

pozytywne, kluczowe przesłanie raportu. Wezwała także do zwiększenia zasobów dwóch zespołów zadaniowych – East i South StratCom.

Eurodeputowany **James Carver** (EFDD, Wielka Brytania) określił raport mianem „wspomnienia zimnej wojny” i wezwał PE do zaprzestania „neokolonializmu” i „propagandy UE”.

Eurodeputowany **Jean Luc Schaffhauser** (ENF, Francja) bardzo mocno sprzeciwił się „absurdalnemu i niedorzecznemu” sprawozdaniu i potępił „europejską propagandę”. Odnosił się również do „haniebnej” analogii między Daisz i Rosją, zawartej w raporcie.

Na konferencji prasowej w dniu 23 listopada eurodeputowana Fotyga zaprezentowała główne zalecenia zawarte w raporcie i wezwała właściwe władze krajowe do podjęcia odpowiednich środków. Eurodeputowany Ungureanu (EPP, Rumunia) odrzucił krytykę i podkreślił, że raport jest anti-propagandowy, a nie UE-propagandowy. Eurodeputowany Freund podkreślił, że jego sprzeciw wobec formy raportu nadal jest aktualny, mimo że w pełni zgadza się z treścią, w szczególności w odniesieniu do wpływów Rosji w UE.

2. Parlament przyjmuje rezolucję PE - przestrzega przed antyeuropejską propagandą uprawianą przez Rosję i islamistyczne grupy terrorystyczne

Unia Europejska jest pod rosnącą presją propagandy uprawianej przez rosyjski rząd i przez islamistyczne grupy terrorystyczne. Ich celem jest dezinformacja, wzbudzanie poczucia zagrożenia i niepewności oraz wywoływanie podziałów w UE. Posłowie zawarli te ostrzeżenia w rezolucji przyjętej w dniu 23 listopada br. Zalecają w niej wzmocnienie grupy zadaniowej UE ds. komunikacji strategicznej oraz zwiększenie środków służących upowszechnianiu wiedzy oraz kształtowaniu umiejętności korzystania z internetowych środków przekazu.

„Dostałam zadanie opisanie propagandy uprawianej zarówno przez czynniki państwowe jak i niepaństwowe. Widzieliśmy wiele jej objawów. W odniesieniu do Federacji Rosyjskiej, sytuacja jest obecnie jasna. Po aneksji Krymu i agresji we wschodniej części Ukrainy, wielu krajów jest w pełni świadomych rosyjskiej dezinformacji i manipulacji” - powiedziała posłanka sprawozdawczyni **Anna Fotyga** (ECR, Polska). „Również to sprawozdanie, podczas, gdy było opracowywane, było celem wrogiej propagandy” - dodała.

Rezolucja Parlamentu kładzie nacisk na konieczność aktywnego przeciwdziałania kampaniom dezinformacji i propagandzie niektórych państw, takich jak Rosja, i podmiotów

niepaństwowych, takich jak ISIS/Daisz, Al-Kaida lub inne dżihadystyczne organizacje terrorystyczne i transnarodowe grupy przestępcze.

Rezolucja zwraca uwagę, iż wroga propaganda przeciwko UE przyjmuje wiele różnych form i wykorzystuje różnorakie narzędzia, często dostosowane do specyfiki państw członkowskich, czego celem jest wypaczenie prawdy, pobudzenie wątpliwości, poróżnienie państw członkowskich, ukartowanie strategicznego rozłamu między Unią Europejską a jej partnerami w Ameryce Północnej oraz sparaliżowanie procesu decyzyjnego, zdyskredytowanie instytucji UE i partnerstwa transatlantyckiego – które odgrywają uznaną rolę w europejskiej architekturze bezpieczeństwa i gospodarce.

Parlament zwrócił się do właściwych instytucji i organów UE o skrupulatne monitorowanie źródeł finansowania propagandy antyeuropejskiej.

- **Rosja chce doprowadzić do rozłamu w Europie**

Parlament Europejski przypomina, że jednym z najważniejszych wykorzystywanych narzędzi jest wzbudzanie strachu i niepewności wśród obywateli UE oraz takie przedstawianie państw wrogich oraz podmiotów niepaństwowych, by wydawały się one dużo silniejsze niż ma to miejsce w rzeczywistości. PE zauważa, że inne reżimy autorytarne na całym świecie wykorzystują strategie podobne do tych opracowanych przez Kreml.

Europosłowie zwracają uwagę, że wraz z aneksją Krymu i rozpoczęciem wojny hybrydowej w Donbasie Kreml nasilił propagandę skierowaną przeciwko Unii Europejskiej. Przytaczają przykłady narzędzi i metod dezinformacji szeroko wykorzystywanych przez rosyjski rząd: think-tanki i specjalne powołane fundacje (np. Russkij Mir), organy państwowe (Rossotrudnicestwo), wielojęzyczne stacje telewizyjne (np. Russia Today), pseudoagencje informacyjne (np. Sputnik) i trolling w internecie i mediach społecznościowych w celu „zakwestionowania wartości demokratycznych, wprowadzenia rozłamu w Europie, uzyskania krajowego poparcia i stworzenia wizerunku niewydolnych państw we wschodnim sąsiedztwie UE”.

Przyjęte sprawozdanie podkreśla także, że Rosja ma zdolność i zamiar przeprowadzenia działań służących destabilizacji w innych krajach. Parlament Europejski zauważa, że „Kreml finansuje partie polityczne i inne organizacje w UE” i nie szczędzi słów krytyki wobec wsparcia, jakiego Rosja udziela siłom antyeuropejskich w UE, w szczególności partiom skrajnie prawicowym i ruchom populistycznym „negującym podstawowe wartości liberalnych demokracji”.

„Rosyjska propaganda stosuje więc narzędzia, które są idealnie dostosowane do jej adresatów. Dzięki nim Władimir Putin umiejętnie przedstawia się m.in. jako jedyny obrońca tradycyjnych chrześcijańskich wartości. Kreml stosując wrogi Stratcom dąży także do podzielenia Europy, uzyskania krajowego poparcia, a także stworzenia wizerunku upadających państw we wschodnim sąsiedztwie UE” – mówiła autorka sprawozdania.

Dokument zwraca także uwagę na finansowanie przez Kreml partii i organizacji politycznych i indywidualnych polityków, zarówno po skrajnej lewej, jak i prawej stronie europejskiej sceny politycznej. „Kreml zabiegając o narzucenie hegemonii w Europie Środkowej i Wschodniej, często sięga po argumenty natury historycznej, fałszując fakty. Federacja Rosyjska przedstawia je jako należące do tradycyjnej strefy wpływów Rosji. Wszystko po to, by osłabić ich suwerenność” – mówiła **Anna Fotyga**.

- **Daisz mierzy w Unię**

Przyjęty raport szeroko odnosi się również do wrogiej propagandy napływającej z południa. „Komunikacja strategiczna tzw. Państwa Islamskiego ma na celu nie tylko usprawiedliwienie działań terrorystycznych wymierzonych przeciwko Zachodowi, ale także radykalizację młodzieży i rekrutację bojowników” – mówiła eurodeputowana **Anna Fotyga**.

Działania propagandowe Daisz są głównie wymierzone w Unię Europejską i jej obywateli. Dlatego Parlament wzywa państwa członkowskie UE do ściślejszej współpracy w celu ochrony społeczeństwa, w szczególności młodzieży, przed rekrutacją do organizacji terrorystycznych i uleganiem radykalizacji postaw i poglądów. Dokument zawiera szereg inicjatyw mających wzmocnić UE i społeczeństwa państw członkowskich przed wrogimi działaniami islamistów, zwracając także uwagę na wymiar pedagogiczny. Wskazuje również, że propagowanie radykalnego islamu jest teologicznie niesłuszne. Parlament Europejski apeluje o większe zaangażowanie w zwalczanie radykalizacji systemów edukacyjnych. Posłowie uważają też za niezbędne sformułowanie w UE przekazu zadającego kłam propagandzie ISIL/Daisz, ale również „wzmocnienie pozycji i większą widoczność głównych mułmańskich uczonych wiarygodnych w obalaniu propagandy ISIL/Daisz”.

- **Umiejętność korzystania z informacji**

Parlament wezwał instytucje UE do uznania, że komunikacja strategiczna i wojna informacyjna są nie tylko zewnętrznym, ale i wewnętrznym problemem UE, i wyraża niepokój o wiele istniejących w obrębie Unii przyczółków wrogiej propagandy. Europarlament wyraża zaniepokojenie tym, że niektóre państwa członkowskie nie zdają sobie w pełni sprawy z tego, iż są odbiorcami i areną propagandy i dezinformacji.

Aby przeciwdziałać antyeuropejskim kampaniom dezinformacyjnym, posłowie wskazują na konieczność inwestycji w podnoszenie świadomości odbiorców i edukacji w celu umożliwienia obywatelom dokonywania krytycznej analizy treści medialnych i identyfikacji propagandy, z uwzględnieniem rozwijania umiejętności korzystania z internetowych środków przekazu przez „konsumentów mediów”. Konieczne jest zapewnienie wystarczających środków na rzecz wsparcia pluralizmu mediów, mediów lokalnych, dziennikarstwa śledczego, mediów obcojęzycznych, zwłaszcza w językach, którymi posługują się społeczności narażone na propagandę i zapewnienia komunikacji dostosowanej do poszczególnych regionów.

Przyjęty przez PE dokument odnosi się także do konieczności wzmocnienia jakości dziennikarstwa. Eurodeputowani potępiłi także systematyczne represje wobec niezależnych mediów, dziennikarzy i działaczy społeczeństwa obywatelskiego w Rosji i na okupowanych terytoriach, w tym na Krymie od czasu jego nielegalnej aneksji. Podkreślili, że od 1999 r. wielu dziennikarzy zostało zabitych, zaginęło bez śladu lub zostali oni aresztowani w Rosji.

Rezolucja sugeruje także pogłębienie współpracy UE i NATO w zakresie strategii komunikacyjnej, wzmocnienie dziewięcioosobowej grupy zadaniowej ds. komunikacji strategicznej UE i zapewnienie większego wsparcia mediom w krajach sąsiadujących z UE, aby zwiększyć ich odporność na propagandę. Co istotne, jedną z rekomendacji raportu – wzmocnienie Zespołu Zadaniowego Stratcom East, działającego w ramach ESDZ – udało się zrealizować miesiąc temu, kiedy to poprawka do przyszłorocznego budżetu UE, zgłoszona przez Annę Fotyę i innych posłów pracujących nad raportem, została przyjęta przez PE w październiku br.

Rezolucja została przyjęta 304 głosami przy 179 głosach przeciw i 208 wstrzymujących się.

3. Wywiad z Anną Fotyą o rosyjskiej propagandzie: „Kontynuacja metod i narzędzi stosowanych w czasach zimnej wojny”

- **Jaki jest wpływ propagandy ze strony państw trzecich i organizacji terrorystycznych? Istnieje wiele teorii o rzekomym wpływie Rosji na wynik wyborów w Stanach Zjednoczonych. Czy możliwy jest wpływ Rosji na wybory w Europie?**

Wiele wydarzyło się po rosyjskiej agresji na Ukrainę i po bezprawnej aneksji Krymu. To była pobudka.

Z punktu widzenia Europy Środkowej i Wschodniej Rosja zaczęła fałszować informacje i wpływać na rynek mediów o wiele wcześniej. To czysta kontynuacja metod i narzędzi stosowanych w czasach zimnej wojny.

To ma oczywiście wpływ na społeczeństwa w Unii Europejskiej i na inne państwa. Z pewnością obywatele Stanów Zjednoczonych są również celem rosyjskiej propagandy z użyciem wielu narzędzi jak chociażby Russia Today.

- **Dlaczego tzw. Państwo Islamskie odnosi sukcesy w działaniach propagandowych prowadzonych w Internecie wobec młodych muzułmanów w Europie? Jak można się przed tym bronić?**

Niestety nie chodzi tylko o młodych muzułmanów. Stosując różnorodne narzędzia, tzw. Państwo Islamskie było zdolne do przyciągnięcia osób reprezentujących różne pokolenia i religie, przekonania ich do konwersji i radykalizowania.

Spotkałam się z wieloma przedstawicielami ministerstw z państw członkowskich UE - dla decydentów politycznych świadomość, że młodzież może działać przeciwko własnemu narodowi, jest traumą. Trudno temu przeciwdziałać, ale jesteśmy gotowi i będziemy te działania wspierać także na europejskim poziomie.

Mamy narzędzia, by ocenić sytuację - w moim sprawozdaniu wspominam o instrumentach służących identyfikowaniu fałszywych informacji, o potrzebie opisywania przypadków i wzorów radykalizowania się, o tym, jak często okazują się one bardzo tragiczne dla całych rodzin.

Każde państwo członkowskie ma dyspozycji narzędzia do monitoringu mediów społecznościowych i przypadków radykalizacji. To oczywiście wielki wysiłek, ale jesteśmy świadomi sytuacji dzięki bardzo otwartej współpracy i informacji pochodzących z unijnych stolic.

Nadal kluczowe pozostaje finansowanie. Musimy zainwestować o wiele więcej w te kampanie, by walczyć z radykalizacją.

Opracowała:
Dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie debaty w PE i informacji prasowych PE.

TEKSTY PRZYJĘTE

Wydanie tymczasowe

P8_TA-PROV(2016)0441

Unijna komunikacja strategiczna w celu przeciwdziałania wrogiej propagandzie stron trzecich

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie unijnej komunikacji strategicznej w celu przeciwdziałania wrogiej propagandzie stron trzecich (2016/2030(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie świadomości europejskiej i totalitaryzmu¹,
- uwzględniając oświadczenie wydane na szczycie NATO w Strasburgu/Kehl w dniu 4 kwietnia 2009 r., przyjęte z okazji 60. rocznicy powstania NATO,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie strategii wolności cyfrowej w polityce zagranicznej UE²,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 9 lutego 2015 r. dotyczące zwalczania terroryzmu,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dni 19 i 20 marca 2015 r.,
- uwzględniając przyjęte dnia 16 marca 2015 r. konkluzje Rady w sprawie regionalnej strategii UE dotyczącej Syrii i Iraku oraz zagrożenia ze strony ISIL/Daisz, które Rada do Spraw Zagranicznych potwierdziła dnia 23 maja 2016 r.,
- uwzględniając opublikowane w dniu 18 maja 2015 r. sprawozdanie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa pt. „UE w zmieniającym się globalnym otoczeniu – świat bardziej połączony, skonfliktowany i złożony”, a także bieżące prace nad nową globalną strategią bezpieczeństwa UE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie stanu stosunków

¹ Dz.U. C 137 E z 27.5.2010, s. 25.

² Dz.U. C 434 z 23.12.2015, s. 24.

UE-Rosja¹,

- uwzględniając plan działania UE dotyczący komunikacji strategicznej (Ref. Ares(2015)2608242 - 22.6.2015),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa²,
 - uwzględniając deklarację ze szczytu NATO w Walii z dnia 5 września 2014 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie zapobiegania radykalizacji oraz rekrutacji obywateli europejskich przez organizacje terrorystyczne³,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 28 kwietnia 2015 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie europejskiej agendy bezpieczeństwa (COM(2015)0185),
 - uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 6 kwietnia 2016 r. do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych ram dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym – odpowiedź Unii Europejskiej (JOIN(2016)0018),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 kwietnia 2016 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady w sprawie realizacji europejskiej agendy bezpieczeństwa w celu zwalczania terroryzmu i utworzenia drogi ku rzeczywistej i skutecznej unii bezpieczeństwa (COM(2016)0230),
 - uwzględniając przeprowadzone przez Europejski Fundusz na rzecz Demokracji studium wykonalności dotyczące rosyjskojęzycznych inicjatyw medialnych w ramach Partnerstwa Wschodniego i poza nim pt. „Bringing Plurality and Balance to the Russian Language Media Space”(Zapewnienie pluralizmu i równowagi w rosyjskojęzycznej przestrzeni medialnej),
 - uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ w sprawie propagowania i ochrony praw człowieka i wolności podstawowych w warunkach walki z terroryzmem (A/HRC/31/65),
 - uwzględniając komentarz ogólny nr 34 Komitetu Praw Człowieka ONZ (CCPR/C/GC/34),
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Kultury i Edukacji (A8-0290/2016),
- A. mając na uwadze, że UE zobowiązała się do kierowania się w swoich działaniach prowadzonych na arenie międzynarodowej zasadami demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka oraz podstawowych wolności, jak również zasadami

¹ Dz.U. C 407 z 4.11.2016, s. 35.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0272.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0410.

wolności mediów, dostępu do informacji, wolności słowa i pluralizmu mediów, choć ostatnia z nich może być jednak do pewnego stopnia ograniczona zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym europejską konwencją praw człowieka; mając na uwadze, że strony trzecie, których celem jest zdyskredytowanie Unii, nie podzielają tych samych wartości;

- B. mając na uwadze, że UE, jej państwa członkowskie i obywatele znajdują się pod coraz większą i regularną presją w obliczu kampanii informacyjnych, dezinformacyjnych i wprowadzających w błąd oraz propagandy krajów i podmiotów niepaństwowych, takich jak transnarodowi terroryści i organizacje przestępcze w sąsiedztwie Unii, którzy starają się osłabić samo pojęcie obiektywnych informacji czy etycznego dziennikarstwa, przedstawiając wszystkie informacje jako stronnicze czy będące narzędziem władzy politycznej, i które za cel ataku wybierają demokratyczne wartości i interesy;
- C. mając na uwadze, że wolność mediów, dostęp do informacji i wolność słowa są podstawowymi filarami systemu demokratycznego, w którym przejrzystość własności środków przekazu i źródeł finansowania mediów ma kluczowe znaczenie; mając na uwadze, że strategie mające na celu zapewnienie dziennikarstwa dobrej jakości, pluralizmu mediów i sprawdzania faktów mogą być skuteczne jedynie wówczas, gdy podmioty dostarczające informacji cieszą się zaufaniem i są wiarygodne; mając na uwadze, że jednocześnie należy poddać krytycznej ocenie sposób postępowania ze źródłami mediów, którym udowodniono wielokrotne angażowanie się w strategię umyślnego oszustwa i dezinformacji, zwłaszcza w „nowych mediach”, sieciach społecznościowych i sferze cyfrowej;
- D. mając na uwadze, że wojna informacyjna jest zjawiskiem historycznym równie starym jak sama wojna; mając na uwadze, że wojna informacyjna była szeroko wykorzystywana w czasie zimnej wojny i od tamtej pory jest nieodłączną częścią nowoczesnej wojny hybrydowej, która stanowi połączenie wojskowych i niewojskowych środków o charakterze ukrytym i jawnym, stosowanych w celu zdestabilizowania sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w atakowanym kraju bez formalnego wypowiedzenia mu wojny, czego celem są nie tylko partnerzy UE, ale także sama UE, jej instytucje i wszystkie państwa członkowskie i obywatele niezależnie od ich narodowości i wyznania;
- E. mając na uwadze, że wraz z aneksją Krymu przez Rosję i wojną hybrydową prowadzoną przez Rosję w Donbasie Kreml nasilił konfrontację z UE; mając na uwadze, że Kreml nasilił działania propagandowe, a Rosja odgrywa większą rolę w europejskim otoczeniu medialnym w celu ukształtowania politycznego poparcia europejskiej opinii publicznej dla działań Rosji i w celu podważenia spójności polityki zagranicznej UE;
- F. mając na uwadze, że propaganda wojenna oraz popieranie w jakikolwiek sposób nienawiści narodowej, rasowej lub religijnej, stanowiące podżeganie do dyskryminacji, wrogości lub przemocy, jest prawnie zakazane zgodnie z art. 20 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych;
- G. mając na uwadze, że kryzys finansowy i rozwój nowych form mediów cyfrowych stwarza poważne wyzwania dla dziennikarstwa dobrej jakości, prowadząc do ograniczenia krytycznego myślenia wśród obywateli, co sprawia, że są oni bardziej podatni na dezinformację i manipulację;

- H. mając na uwadze, że działania propagandowe i wtrącanie się mediów rosyjskich są szczególnie silne i często nieporównywalne w skali w krajach wschodniego sąsiedztwa; mając na uwadze, że media krajowe w tych państwach są często słabe i nie są w stanie przeciwstawić się sile i potęgze mediów rosyjskich;
- I. mając na uwadze, że wojenne technologie informacyjne i komunikacyjne są wykorzystywane do uzasadniania działań zagrażających suwerenności, niezależności politycznej i integralności terytorialnej państw członkowskich UE oraz bezpieczeństwu ich obywateli;
- J. mając na uwadze, że UE nie uznaje ISIL/Daish ani za państwo, ani za organizację quasi-państwową;
- K. mając na uwadze, że ISIL/Daish, Al-Kaida i wiele innych brutalnych dżihadystycznych grup terrorystycznych systematycznie wykorzystuje strategię komunikacji i bezpośrednią propagandę – zarówno w internecie, jak i poza nim – by po części uzasadnić swoje działania prowadzone przeciwko UE i państwom członkowskim oraz europejskim wartościom, a także w celu rekrutacji większej liczby młodych Europejczyków;
- L. mając na uwadze, że w następstwie oświadczenia wydanego na szczycie NATO w Strasburgu/Kehl, w którym podkreślono, że coraz ważniejsze jest, by NATO informowało w sposób właściwy, terminowy, dokładny i reaktywny o swoich zmieniających się rolach, celach i misji, w 2014 r. utworzono na Łotwie Centrum Doskonałości ds. Łączności Strategicznej NATO (NATO StratCom COE), co zostało przyjęte z zadowoleniem w oświadczeniu ze szczytu NATO w Walii;

Unijna komunikacja strategiczna w celu przeciwdziałania wrogiej propagandzie stron trzecich

1. podkreśla, że wroga propaganda przeciwko UE przyjmuje wiele różnych form i wykorzystuje różnorakie narzędzia, często dostosowane do specyfiki państw członkowskich, czego celem jest wypaczenie prawdy, pobudzenie wątpliwości, poróżnienie państw członkowskich, ukartowanie strategicznego rozłamu między Unią Europejską a jej partnerami w Ameryce Północnej oraz sparaliżowanie procesu decyzyjnego, zdyskredytowanie instytucji UE i partnerstwa transatlantyckiego – które odgrywają uznaną rolę w europejskiej architekturze bezpieczeństwa i gospodarce – w oczach i umysłach unijnych obywateli oraz obywateli państw sąsiadujących, a także osłabienie i zniszczenie europejskiego przesłania opartego na wartościach demokratycznych, prawach człowieka i praworządności; przypomina, że jednym z najważniejszych wykorzystywanych narzędzi jest wzbudzanie strachu i niepewności wśród obywateli UE oraz takie przedstawianie państw wrogich oraz podmiotów niepaństwowych, by wydawały się one dużo silniejsze, niż ma to miejsce w rzeczywistości;
2. wzywa instytucje UE do uznania, że komunikacja strategiczna i wojna informacyjna są nie tylko zewnętrznym, ale i wewnętrznym problemem UE, i wyraża niepokój o wiele istniejących w obrębie Unii przyczółków wrogiej propagandy; wyraża zaniepokojenie tym, że niektóre państwa członkowskie nie zdają sobie w pełni sprawy z tego, iż są odbiorcami i areną propagandy i dezinformacji; w tym kontekście wzywa organy UE do rozwiązania aktualnego problemu braku jasności oraz do uzgodnienia, co należy

uznawać za propagandę i dezinformację, do opracowania we współpracy z przedstawicielami mediów i ekspertami z państw członkowskich UE wspólnego zestawu definicji, a także do gromadzenia danych i faktów dotyczących konsumpcji propagandy;

3. zauważa, że dezinformacja i propaganda stanowią elementy wojny hybrydowej; podkreśla w związku z tym potrzebę zwiększenia świadomości i wykazania asertywności poprzez komunikację instytucjonalną/polityczną, badania prowadzone przez ośrodki analityczne/akademickie, kampanie w mediach społecznościowych, inicjatywy społeczeństwa obywatelskiego, umiejętność korzystania z mediów oraz inne użyteczne działania;
4. podkreśla, że stosowana przez państwa trzecie strategia propagandy i dezinformacji wymierzona przeciw Unii może przybierać różne formy i angażować w szczególności tradycyjne media, sieci społecznościowe, szkolne programy nauczania bądź partie polityczne zarówno w Unii Europejskiej, jak i poza nią;
5. zwraca uwagę na wielowymiarowy charakter obecnych strategicznych komunikatów UE na różnych szczeblach, w tym na szczeblu instytucji UE, państw członkowskich, poszczególnych organów NATO i ONZ, organizacji pozarządowych, jak również organizacji obywatelskich, i apeluje o jak najlepszą możliwą koordynację i wymianę informacji między tymi stronami; domaga się zacieśnienia współpracy i wymiany informacji między poszczególnymi podmiotami, które wyraziły zaniepokojenie propagandą i pragną wprowadzenia strategii walki z dezinformacją; uważa, że w kontekście UE taką koordynacją powinny się zająć instytucje unijne;
6. uznaje, że UE musi traktować priorytetowo swoje działania dotyczące komunikacji strategicznej, na które należy przeznaczyć odpowiednie zasoby; powtarza, że UE stanowi udany przykład integracji, który mimo kryzysu wciąż przyciąga kraje pragnące taki model przejść i stać się jego częścią; podkreśla zatem, że UE powinna w pozytywny sposób, z determinacją i odwagą, informować o swoich sukcesach, wartościach i zasadach oraz że jej przesłania powinny być ofensywne, a nie defensywne;

Uznanie i obnażenie rosyjskiej wojny dezinformacyjnej i propagandowej

7. zauważa z ubolewaniem, że Rosja wykorzystuje kontakty i spotkania z partnerami unijnymi raczej do celów propagandowych i publicznego osłabiania wspólnego stanowiska UE niż do nawiązania prawdziwego dialogu;
8. zauważa, że rosyjski rząd wykorzystuje szeroki wachlarz narzędzi i instrumentów, takich jak zespoły doradców i specjalne fundacje (np. Russkij Mir), specjalne organy (Rossotrudnichestwo), wielojęzyczne stacje telewizyjne (np. RT), pseudoagencje informacyjne i usługi multimedialne (np. Sputnik), transgraniczne grupy społeczne i religijne (gdyż reżim chce uchodzić za jedyne obrońcę tradycyjnych wartości chrześcijańskich) oraz trolle mediów społecznościowych i internetu, do zakwestionowania wartości demokratycznych, wprowadzenia rozłamu w Europie, uzyskania krajowego poparcia i stworzenia wizerunku niewydolnych państw we wschodnim sąsiedztwie UE; podkreśla, że Rosja inwestuje w instrumenty dezinformacji i propagandy znaczne środki finansowe, które są wypłacane bezpośrednio przez państwo lub za pośrednictwem kontrolowanych przez Kreml przedsiębiorstw i

organizacji; podkreśla, że z jednej strony Kreml finansuje partie polityczne i inne organizacje w UE z zamiarem zaszkodzenia politycznej spójności, a z drugiej strony propaganda Kremla jest wycelowana bezpośrednio w konkretnych dziennikarzy, polityków i obywateli UE;

9. przypomina, że służby bezpieczeństwa i wywiadu stwierdziły, iż Rosja ma zdolność i zamiar przeprowadzenia działań służących destabilizacji w innych krajach; zwraca uwagę, że często przybiera to formę politycznego wsparcia ekstremistów, dezinformacji na dużą skalę i kampanii medialnych; ponadto zauważa, że takie przedsięwzięcia medialne są obecne i aktywne w UE;
10. podkreśla, że strategia informacyjna Kremla uzupełnia politykę intensyfikacji stosunków dwustronnych, współpracy gospodarczej oraz wspólnych projektów z niektórymi państwami członkowskimi UE, aby osłabić spójność unijnych działań i osłabić strategię polityczną UE;
11. uważa, że rosyjska komunikacja strategiczna jest częścią szerszej kampanii wyrotowej, mającej na celu osłabienie współpracy i suwerenności UE oraz niezależności politycznej i integralności terytorialnej Unii i jej państw członkowskich; wzywa rządy państw członkowskich do zachowania czujności wobec rosyjskich działań informacyjnych na terenie Europy, a także większego dzielenia się potencjałem i staraniami kontrywywiadu zmierzającymi do zwalczania tych działań;
12. zdecydowanie krytykuje rosyjskie wysiłki zmierzające do przerwania procesu integracji europejskiej i wyraża w tym względzie ubolewanie z powodu popierania przez Rosję sił antyeuropejskich w UE, co dotyczy w szczególności partii skrajnie prawicowych, ruchów populistycznych i innych ruchów negujących podstawowe wartości liberalnych demokracji;
13. jest poważnie zaniepokojony szybkim upowszechnianiem się w Europie działań prowadzonych z inicjatywy Kremla, w tym dezinformacji i propagandy, które mają na celu utrzymanie lub zwiększenie wpływu Rosji na osłabienie i podział UE; podkreśla, że znaczna część propagandy Kremla ma na celu opisanie niektórych krajów europejskich jako należących do „tradycyjnej strefy wpływów Rosji”; zauważa, że zakłamywanie historii jest jedną z głównych strategii Rosji; w tym względzie zauważa potrzebę upowszechnienia wiedzy o zbrodniach reżimów komunistycznych poprzez kampanie publiczne i systemy edukacyjne oraz wspieranie działań badawczych i dokumentacyjnych, szczególnie w bloku byłych członków Związku Radzieckiego, w celu przeciwdziałania narracji Kremla;
14. podkreśla, że Rosja wykorzystuje brak międzynarodowych ram prawnych w obszarach takich jak bezpieczeństwo cybernetyczne oraz brak odpowiedzialności w prawodawstwie dotyczącym mediów, a wszelkie dwuznaczności w tych kwestiach obraca na swoją korzyść; podkreśla, że agresywne działania Rosji w dziedzinie cybernetycznej ułatwiają wojnę informacyjną; wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do zwrócenia uwagi na rolę punktów wymiany ruchu internetowego jako infrastruktury o kluczowym znaczeniu w unijnej strategii bezpieczeństwa; podkreśla pilną potrzebę zapewnienia odporności systemów informatycznych na szczeblu UE i państw członkowskich, zwłaszcza w przypadku blokad i zakłóceń, które mogą odegrać kluczową rolę w konfliktach hybrydowych i przeciwdziałaniu propagandzie, oraz prowadzenia ścisłej współpracy w tym względzie

z NATO, a szczególnie z Centrum Doskonałości ds. Współpracy w Dziedzinie Obrony przed Atakami Cybernetycznymi NATO;

15. zachęca państwa członkowskie do opracowania skoordynowanych mechanizmów strategii komunikacyjnej, aby wesprzeć przydział i przeciwdziałać propagandzie i dezinformacji w celu uwidocznienia zagrożeń hybrydowych;

Zrozumienie wojny informacyjnej oraz metod dezinformacji i radykalizacji stosowanych przez ISIL/Daisz oraz przeciwdziałanie im

16. jest świadomy zakresu strategii stosowanych przez ISIL/Daisz zarówno na szczeblu regionalnym, jak i ogólnoświatowym do promowania jego nienawistnych i agresywnych poglądów politycznych, religijnych i społecznych; wzywa UE i jej państwa członkowskie do sformułowania przekazu zadającego kłam wersji wydarzeń przedstawianej przez ISIL/Daisz poprzez zaangażowanie w to systemu edukacji, a także wzmocnienie pozycji i większą widoczność głównych muzułmańskich uczonych wiarygodnych w obalaniu propagandy ISIL/Daisz; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki światowej koalicji przeciwko ISIL/Daisz i w tym kontekście popiera regionalną strategię UE dotyczącą Syrii i Iraku; domaga się od Unii Europejskiej i państw członkowskich natychmiastowego sformułowania i rozpowszechnienia przekazu przeciwstawnego propagandzie dżihadystycznej, nalegając szczególnie na wymiar pedagogiczny, który wykaże, że propagowanie radykalnego islamu jest teologicznie błędne;
17. zauważa, że islamskie organizacje terrorystyczne, zwłaszcza ISIL/Daisz i Al-Kaida, są aktywnie zaangażowane w kampanie informacyjne mające na celu podważenie europejskich wartości i interesów oraz zwiększenie poziomu nienawiści wobec nich; wyraża zaniepokojenie z powodu powszechnego wykorzystywania przez ISIL/Daisz narzędzi mediów społecznościowych, a zwłaszcza Twittera i Facebooka, do celów upowszechniania propagandy i werbunku, co dotyczy w szczególności ludzi młodych; w tym kontekście podkreśla znaczenie włączenia strategii kontrpropagandy przeciwko ISIL/Daisz do szerszej, wszechstronnej strategii regionalnej, łączącej narzędzia dyplomatyczne, społeczno-gospodarcze i rozwojowe oraz narzędzia służące zapobieganiu konfliktom; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie grupy zadaniowej StratCom ds. Południa, która ma potencjał wniesienia skutecznego wkładu w prace dekonstrukcyjne oraz zwalczanie ekstremistycznej propagandy i wpływów ISIL/Daisz;
18. podkreśla, że obywatele UE i Europy są głównym adresatem działań ISIL/Daisz, i wzywa UE i jej państwa członkowskie do ściślejszej współpracy w celu ochrony społeczeństwa, w szczególności ludzi młodych, przed rekrutacją, zwiększając tym samym ich odporność na radykalizację; podkreśla potrzebę zwiększonego nacisku na ulepszenie narzędzi i metod UE, głównie w obszarze cybernetycznym; zachęca państwa członkowskie, aby w ścisłej współpracy z utworzonym w październiku 2015 r. centrum doskonałości w ramach sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw zbadały podstawowe społeczno-demograficzne przyczyny podatności na radykalizację postaw oraz skutecznie im zaradziły, a także by ustanowiły wielowymiarowe struktury instytucjonalne (łączące badania akademickie, administrację więzienną, policję, wymiar sprawiedliwości, służby socjalne i systemy edukacji) w celu zwalczania radykalizacji; podkreśla, że Rada wezwała do promowania środków reagowania z zakresu sądownictwa karnego w odpowiedzi na radykalizację postaw prowadzącą do terroryzmu i brutalnego ekstremizmu;

19. apeluje do państw członkowskich, by dążyły do ograniczania dostępu ISIL/Daisz do środków finansowych i funduszy oraz wspierały tę zasadę w ramach działań zewnętrznych UE, a także podkreśla konieczność ujawnienia prawdziwej natury ISIL/Daisz i odrzucenia jego legitymizacji ideologicznej;
20. wzywa UE i jej państwa członkowskie do podejmowania spójnych, ogólnoeuropejskich działań przeciwko mowie nienawiści systematycznie promowanej przez nietolerancyjnych i radykalnych kaznodziejów poprzez kazania, książki, programy telewizyjne, internet oraz wszystkie inne kanały komunikacji, które tworzą podatny grunt dla rozwoju organizacji terrorystycznych takich jak ISIL/Daisz i Al-Kaida;
21. podkreśla, że ważne jest, by UE i państwa członkowskie współpracowały z dostawcami społecznościowych usług medialnych w celu przeciwdziałania propagandzie ISIL/Daisz rozpowszechnianej kanałami mediów społecznościowych;
22. podkreśla, że islamskie organizacje terrorystyczne, zwłaszcza ISIL/Daisz i Al-Kaida, są aktywnie zaangażowane w kampanie dezinformacyjne mające na celu podważenie europejskich wartości i interesów; podkreśla w tym względzie znaczenie specjalnej strategii przeciwdziałania islamistycznej antyunijnej propagandzie i dezinformacji;
23. podkreśla, że bezstronna, wiarygodna i obiektywna komunikacja oraz przepływ informacji opartych na faktach dotyczących wydarzeń w państwach UE mogłyby zapobiec rozpowszechnianiu propagandy podsycanej przez strony trzecie;

Strategia UE przeciwdziałająca wrogiej propagandzie

24. z zadowoleniem przyjmuje plan działania dotyczący strategicznej komunikacji; z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat w sprawie wspólnych ram dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym i wzywa do niezwłocznego poparcia go oraz wdrożenia jego zaleceń; podkreśla, że proponowane działania wymagają współpracy i koordynacji pomiędzy wszystkimi właściwymi podmiotami na szczeblu UE oraz szczeblu krajowym; uważa, że jedynie kompleksowe podejście może doprowadzić do powodzenia wysiłków UE; wzywa państwa członkowskie sprawujące rotacyjną prezydencję w UE do standardowego ujmowania komunikacji strategicznej w programie prac w celu zapewnienia ciągłości działań w tym obszarze; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy i osiągnięcia prezydencji łotewskiej w tym zakresie; wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do zapewnienia częstej komunikacji z państwami członkowskimi na szczeblu politycznym w celu lepszej koordynacji działań UE; podkreśla, że współpraca między UE a NATO w kwestiach dotyczących łączności strategicznej powinna zostać zdecydowanie zacieśniona; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedzianą przez prezydencję słowacką organizację konferencji na temat totalitaryzmu z okazji Europejskiego Dnia Pamięci Ofiar Reżimów Totalitarnych;
25. zwraca się do właściwych instytucji i organów UE o skrupulatne monitorowanie źródeł finansowania propagandy antyeuropejskiej;
26. podkreśla, że potrzebna jest większa pula środków finansowych w ramach instrumentów UE na rzecz demokracji w celu wsparcia wolności mediów w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa (EPS); wzywa w tym względzie Komisję do zapewnienia pełnego wykorzystania istniejących instrumentów, takich jak Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka, EPS, mechanizm

obserwacji wolności mediów w ramach Partnerstwa Wschodniego oraz Europejski Fundusz na rzecz Demokracji, w celu ochrony wolności i pluralizmu mediów;

27. zauważa ogromne zasoby przeznaczane przez Rosję na działalność propagandową i możliwy wpływ wrogiej propagandy na procesy decyzyjne w UE oraz podważanie zaufania publicznego, otwartości i demokracji; wyraża uznanie dla ogromu pracy wykonanej przez grupę zadaniową ds. komunikacji strategicznej; wzywa w związku z tym do wzmocnienia grupy zadaniowej ds. komunikacji strategicznej poprzez przekształcenie jej w pełnoprawną jednostkę w ramach ESDZ, odpowiedzialną za sąsiedztwo wschodnie i południowe, przy zapewnieniu odpowiedniego personelu i stosownych środków budżetowych, ewentualnie za pomocą dodatkowej specjalnej linii budżetowej; wzywa do zacieśnienia współpracy między służbami wywiadowczymi państw członkowskich z myślą o ocenie wpływu wywieranego przez państwa trzecie próbujące naruszyć demokratyczne podstawy i wartości UE; wzywa do zacieśnienia współpracy między Parlamentem a ESDZ w zakresie komunikacji strategicznej, w tym poprzez wykorzystanie potencjału analitycznego Parlamentu Europejskiego oraz biur informacyjnych w państwach członkowskich;
28. podkreśla, że UE powinna nadal aktywnie wspierać – poprzez swoje działania zewnętrzne – poszanowanie podstawowych praw i wolności; uważa, że wspieranie wolności wypowiedzi, wolności gromadzenia się, prawa dostępu do informacji oraz niezależności mediów w krajach sąsiadujących powinno stanowić trzon unijnych działań przeciwdziałających propagandzie;
29. podkreśla potrzebę wzmocnienia pluralizmu mediów oraz zwiększenia obiektywności, bezstronności i niezależności mediów w UE i jej sąsiedztwie, w tym wśród podmiotów niepaństwowych, m.in. poprzez wspieranie dziennikarzy i opracowywanie programów budowania zdolności dla podmiotów działających w obszarze mediów, propagowanie partnerstw i sieci służących wymianie informacji, takich jak platformy służące do dzielenia się treścią, badań związanych z mediami, mobilności i możliwości szkoleń dla dziennikarzy oraz staży w mediach mieszczących się w UE w celu ułatwienia wymiany najlepszych praktyk;
30. podkreśla istotną rolę wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dziennikarzy w UE i poza jej terytorium w celu zapewniania analiz dziennikarskich dobrej jakości oraz wysokich standardów redakcyjnych; utrzymuje, że propagowanie wartości UE, jakimi są wolność prasy i słowa oraz pluralizm mediów, obejmuje wspieranie prześladowanych i więzionych dziennikarzy i obrońców praw człowieka w państwach trzecich;
31. opowiada się za ściślejszą współpracą między instytucjami UE, Europejskim Funduszem na rzecz Demokracji, Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Radą Europy i państwami członkowskimi, aby uniknąć powielania inicjatyw i zapewnić synergię w zakresie podobnych inicjatyw;
32. wyraża zaniepokojenie poważnymi problemami związanymi z niezależnością i wolnością mediów w niektórych państwach członkowskich, zgłaszanymi przez międzynarodowe organizacje, w tym przez Reporterów bez Granic; wzywa UE i państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich kroków w celu poprawy sytuacji w sektorze medialnym, które zagwarantują wiarygodność działań zewnętrznych UE na rzecz wolności, bezstronności i niezależności mediów;

33. zwraca się do wzmocnionej w ten sposób – zgodnie z propozycją – grupy zadaniowej ds. komunikacji, działającej na portalu Twitter pod nazwą @EUvsDisInfo, o ustanowienie przestrzeni online, gdzie obywatele będą mogli znaleźć szereg narzędzi umożliwiających zidentyfikowanie dezinformacji, wraz z objaśnieniem, jak działa dezinformacja, która to przestrzeń mogłaby wspierać wiele podobnych inicjatyw organizacji społeczeństwa obywatelskiego skupionych na tej samej kwestii;
34. potwierdza, że skuteczna strategia komunikacji musi łączyć społeczności lokalne do dyskusji na temat działań UE, zapewniać wsparcie dla kontaktów międzyludzkich oraz odpowiednio uwzględniać wymiany kulturowe i społeczne jako kluczowe środki zwalczania uprzedzeń wśród ludności lokalnej; przypomina, że w tym kontekście delegatury UE muszą utrzymywać bezpośrednie kontakty z lokalnymi zainteresowanymi stronami na poziomie najbliższym obywatelowi oraz z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego;
35. podkreśla, że podburzania do nienawiści, przemocy lub wojny nie można „uzasadniać” wolnością słowa; wspiera inicjatywy prawne, które można podjąć w tym względzie, w celu zapewnienia większej odpowiedzialności w obszarze przeciwdziałania dezinformacji;
36. podkreśla znaczenie spójnego i skutecznego informowania o polityce UE, zarówno wewnątrz, jak i poza granicami UE, oraz zapewniania komunikacji dostosowanej do poszczególnych regionów, w tym dostępu do informacji w językach lokalnych; z zadowoleniem odnosi się w tym kontekście do uruchomienia strony internetowej ESDZ w języku rosyjskim, co stanowi pierwszy krok w dobrym kierunku, oraz zachęca do przetłumaczenia strony internetowej ESDZ na większą liczbę języków, jak np. arabski i turecki;
37. podkreśla odpowiedzialność państw członkowskich za aktywne, prewencyjne i wspólne przeciwdziałanie wrogim działaniom informacyjnym na ich terytorium lub ukierunkowanych na zaszkodzenie ich interesom; wzywa rządy państw członkowskich do rozwijania własnego potencjału komunikacji strategicznej;
38. wzywa każde państwo członkowskie do udostępniania swoim obywatelom opracowywanych przez unijną grupę zadaniową ds. komunikacji strategicznej dwóch cotygodniowych biuletynów zatytułowanych *The Disinformation Digest* oraz *The Disinformation Review* w celu uświadomienia opinii publicznej metod propagandy stosowanych przez strony trzecie;
39. kładzie nacisk na potrzebę rozróżnienia między propagandą a krytyką;
40. podkreśla, że choć krytyka UE lub jej strategii politycznych, zwłaszcza w ramach wypowiedzi politycznych, niekoniecznie stanowi element propagandy czy dezinformacji, to ewentualne manipulacje czy wsparcie – związane z państwami trzecimi – mające na celu podtrzymanie i zaostrzenie tej krytyki stanowi podstawę do kwestionowania wiarygodności takich przekazów;
41. podkreśla, że choć propaganda i dezinformacja wymierzone przeciw Unii i pochodzące z państw trzecich muszą być zwalczane, nie powinno to podawać w wątpliwość znaczenia, jakie ma utrzymanie konstruktywnych stosunków z państwami trzecimi oraz czynienie z nich strategicznych partnerów w rozwiązywaniu wspólnych problemów;

42. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie planu działania dotyczącego strategicznej komunikacji i utworzenie zespołu ds. komunikacji strategicznej dotyczącej Wschodu (ang. East StratCom Team) w Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych (ESDZ), co ma na celu prezentowanie polityki UE oraz przeciwdziałanie antyunijnej propagandzie i dezinformacji; wzywa do dalszego wzmocnienia strategicznej komunikacji; uważa, że należy jeszcze bardziej zwiększyć wydajność i przejrzystość prac zespołu ds. komunikacji strategicznej dotyczącej Wschodu; zwraca się do ESDZ o opracowanie kryteriów pomiaru wydajności prac tego zespołu; podkreśla także znaczenie zapewnienia wystarczających środków finansowych oraz odpowiedniego personelu na potrzeby zespołu ds. komunikacji strategicznej dotyczącej Wschodu;
43. zauważa, że *Disinformation Review* publikowany przez grupę zadaniową zespołu ds. komunikacji strategicznej dotyczącej Wschodu musi spełniać normy ustanowione w Deklaracji zasad postępowania dziennikarzy Międzynarodowej Federacji Dziennikarzy; podkreśla, że przegląd ten musi być redagowany w odpowiedni sposób, bez używania obraźliwego języka lub dokonywania ocen wartościujących; zwraca się do grupy zadaniowej ds. komunikacji strategicznej dotyczącej Wschodu o dokonanie ponownej oceny kryteriów stosowanych podczas redagowania tego przeglądu;
44. uważa, że skuteczną strategią przeciwdziałania antyunijnej propagandzie mogłoby stanowić przyjęcie środków mających na celu zapewnienie odbiorcom docelowym dokładnych i interesujących informacji dotyczących działań UE, europejskich wartości i innych kwestii ważnych z punktu widzenia interesu społecznego, oraz podkreśla, że do tych celów można wykorzystać nowoczesne technologie i sieci społecznościowe;
45. wzywa Komisję do realizacji niektórych inicjatyw prawnych w celu osiągnięcia większej skuteczności i odpowiedzialności w radzeniu sobie z dezinformacją oraz propagandą, a także do wykorzystania śródkresowego przeglądu Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa do promowania wzmocnienia odporności mediów jako strategicznego priorytetu; wzywa Komisję do przeprowadzenia szczegółowego przeglądu skuteczności istniejących instrumentów finansowych UE i do przedstawienia wniosku dotyczącego kompleksowego i elastycznego rozwiązania, które będzie bezpośrednio wspierać niezależne środki przekazu, ośrodki analityczne i organizacje pozarządowe – zwłaszcza w językach ojczystych grup docelowych – i umożliwiać przekazywanie dodatkowych środków finansowych organizacjom, które mają ku temu potencjał, takim jak Europejski Fundusz na rzecz Demokracji, przy jednoczesnym ograniczeniu przepływów finansowych mających na celu finansowanie osób i podmiotów prowadzących działania z zakresu komunikacji strategicznej, podżegania do przemocy i nienawiści; wzywa Komisję do przeprowadzenia szczegółowego badania skuteczności niektórych projektów medialnych na wielką skalę finansowanych przez UE, takich jak Euronews;
46. podkreśla znaczenie upowszechniania wiedzy, edukowania oraz umiejętności korzystania z internetowych środków przekazu i urządzeń informatycznych w UE i krajach sąsiadujących w celu umożliwienia obywatelom dokonywania krytycznej analizy treści medialnych w celu zidentyfikowania propagandy; podkreśla w tym kontekście znaczenie umacniania wiedzy na wszystkich szczeblach systemu edukacji; podkreśla potrzebę zachęcania ludzi do aktywnego obywatelstwa oraz uświadamiania ich jako konsumentów mediów; podkreśla główną rolę narzędzi internetowych, zwłaszcza mediów społecznościowych, w których rozpowszechnianie fałszywych informacji oraz rozpoczynanie kampanii dezinformacyjnych jest łatwiejsze i często nie

napotyka żadnych przeszkód; przypomina, że zwalczanie jednej propagandy drugą propagandą przynosi efekty przeciwne do zamierzonych, oraz rozumie, że UE jako całość oraz państwa członkowskie indywidualnie mogą walczyć z propagandą stron trzecich jedynie poprzez prostowanie kampanii dezinformacyjnych i wykorzystywanie pozytywnych komunikatów i informacji oraz powinny opracować prawdziwie skuteczną strategię, która byłaby zróżnicowana i dostosowana do charakteru podmiotów rozpowszechniających propagandę; stwierdza, że kryzys finansowy i rozwój nowych form cyfrowych środków przekazu stwarza poważne wyzwania dla dziennikarstwa dobrej jakości;

47. wyraża zaniepokojenie wykorzystywaniem mediów społecznościowych i platform internetowych do karygodnego nawoływania do nienawiści i podżegania do przemocy oraz wzywa państwa członkowskie do przyjęcia i zaktualizowania ustawodawstwa w celu rozwiązania bieżących problemów bądź do pełnego wdrożenia i egzekwowania istniejącego ustawodawstwa dotyczącego nawoływania do nienawiści, zarówno w internecie, jak i poza nim; uważa, że potrzebna jest ściślejsza współpraca z platformami internetowymi oraz wiodącymi spółkami internetowymi i medialnymi;
48. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia niezbędnych ram dla dobrej jakości dziennikarstwa i zróżnicowanych informacji w celu zwalczania koncentracji mediów, która ma negatywny wpływ na pluralizm mediów;
49. zauważa, że edukacja medialna zapewnia wiedzę i umiejętności oraz umożliwia obywatelom korzystanie z prawa do wolności wypowiedzi, krytyczne analizowanie treści medialnych i reagowanie na dezinformację; podkreśla zatem konieczność uświadamiania ryzyka dezinformacji poprzez działania w zakresie umiejętności korzystania z mediów na wszystkich poziomach, w tym poprzez europejską kampanię informacyjną na temat mediów oraz etyki dziennikarskiej i redaktorskiej, a także poprzez rozwijanie lepszej współpracy z platformami społecznościowymi i promowanie wspólnych inicjatyw w celu zajęcia się problemem mowy nienawiści, podsycania do przemocy i dyskryminacji w internecie;
50. zauważa, że żadna strategia tzw. „miękkiego nacisku” nie może okazać się skuteczna, jeśli nie obejmuje dyplomacji kulturalnej oraz promowania dialogu międzykulturowego między różnymi państwami i wewnątrz nich, zarówno w UE, jak i poza jej terytorium; zachęca w związku z tym do długoterminowych działań i inicjatyw z zakresu dyplomacji publicznej i kulturalnej, takich jak stypendia i programy wymian dla studentów i młodych pracowników, w tym inicjatyw wspierających dialog międzykulturowy, zacieśniających więzy kulturowe z UE oraz promujących wspólne więzy kulturowe i dziedzictwo, a także organizowania odpowiednich szkoleń dla pracowników delegatur UE i ESDZ w celu nabycia przez nich odpowiednich umiejętności międzykulturowych;
51. uważa, że publiczne środki przekazu powinny stanowić przykład przedstawiania bezstronnych i obiektywnych informacji zgodnie z najlepszymi praktykami i etyką dziennikarską;
52. podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na nowe technologie – w tym transmisję cyfrową, łączność ruchomą, media internetowe i sieci społecznościowe, włącznie z tymi o charakterze regionalnym – ułatwiające rozpowszechnianie informacji i upowszechnianie wiedzy na temat europejskich wartości zapisanych w traktatach;

przypomina, że taka komunikacja musi być oparta na wysokich normach, obejmować konkretne najlepsze praktyki i podkreślać wpływy UE w państwach trzecich, w tym pomoc humanitarną UE oraz możliwości i korzyści płynące ze ściślejszego stowarzyszenia i współpracy z UE dla obywateli państw trzecich, w szczególności osób młodych, takie jak w stosownych przypadkach ruch bezwizowy lub programy budowania zdolności, mobilności i wymiany;

53. podkreśla potrzebę zapewnienia, by nowy portal EPS – opracowywany obecnie w ramach programu OPEN Neighbourhood – zawierał nie tylko treści ukierunkowane na środowiska eksperckie, ale też sekcję przeznaczoną dla szerszego grona odbiorców; uważa, że portal powinien obejmować sekcję poświęconą Partnerstwu Wschodniemu, gromadzącą informacje na temat inicjatyw, które są obecnie rozrzucone po różnych stronach internetowych;
54. wskazuje na potencjał kultury popularnej i edukacji rozrywkowej jako sposobów wyrażania wspólnych wartości ludzkich oraz informowania o polityce UE;
55. podkreśla swoje poparcie dla inicjatyw takich jak bałtycki ośrodek doskonałości mediów w Rydze, Centrum Doskonałości ds. Łączności Strategicznej NATO (NATO StratCom COE) czy centrum doskonałości w ramach sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw; podkreśla potrzebę wykorzystania wyników ich prac i analiz oraz wzmocnienia zdolności analitycznych na wszystkich szczeblach; wzywa Komisję i państwa członkowskie do inicjowania podobnych projektów, organizowania szkoleń dla dziennikarzy, wspierania niezależnych ośrodków medialnych i pluralizmu mediów, zachęcania do tworzenia sieci i współpracy między środkami przekazu a ośrodkami analitycznymi oraz wymiany sprawdzonych rozwiązań i informacji w tych dziedzinach;
56. potępia systematyczne represje wobec niezależnych mediów, dziennikarzy i działaczy społeczeństwa obywatelskiego w Rosji i na okupowanych terytoriach, w tym na Krymie od czasu jego nielegalnej aneksji; podkreśla, że od 1999 r. wielu dziennikarzy zostało zabitych, zaginęło bez śladu lub zostali oni aresztowani w Rosji; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia ochrony dziennikarzy w Rosji i w sąsiedztwie UE oraz do wspierania społeczeństwa obywatelskiego w Rosji i inwestowania w bezpośrednie kontakty międzyludzkie; wzywa do natychmiastowego uwolnienia dziennikarzy; zauważa, że UE zacieśnia stosunki ze swoimi wschodnimi partnerami i innymi sąsiadami, a także prowadzi otwarte kanały komunikacji z Rosją; uznaje, że główną przeszkodą dla rosyjskich kampanii dezinformacyjnych byłoby istnienie niezależnych i wolnych środków przekazu w samej Rosji; uważa, że osiągnięcie takiej sytuacji powinno być celem UE; wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi i przeznaczenia wystarczających zasobów na pluralizm mediów, lokalne media, dziennikarstwo śledcze oraz media obcojęzyczne, zwłaszcza w języku rosyjskim, arabskim, perskim, tureckim i urdu, a także w innych językach, którymi posługują się społeczności narażone na propagandę;
57. wspiera kampanie informacyjne prowadzone przez właściwe podmioty w Syrii, Iraku i w regionie Bliskiego Wschodu (a także w państwach pochodzenia zagranicznych bojowników) mające na celu dyskredytację ideologii ISIL/Daish, ujawnianie przypadków łamania praw człowieka oraz przeciwdziałanie brutalnemu ekstremizmowi i nawoływaniu do nienawiści w odniesieniu do innych grup tego regionu; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by w ramach dialogu z krajami Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej podkreślały, że dobre zarządzanie, odpowiedzialność, przejrzystość,

praworządność i poszanowanie praw człowieka są warunkiem koniecznym do ochrony społeczeństwa przed rozprzestrzenianiem się nietolerancyjnych i agresywnych ideologii, które stanowią inspirację dla organizacji terrorystycznych takich jak ISIL/Daisz i Al-Kaida; w świetle rosnącego zagrożenia terrorystycznego ze strony ISIL/Daisz oraz innych międzynarodowych organizacji terrorystycznych podkreśla potrzebę wzmocnienia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa z krajami, które mają szerokie doświadczenie w zwalczaniu terroryzmu;

58. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel oraz Radę, by potwierdziły pełne poparcie UE dla trwającego procesu wdrażania i wsparły finansowo realizację zaleceń przedstawionych w „Studium wykonalności dotyczącym rosyjskojęzycznych inicjatyw medialnych w ramach Partnerstwa Wschodniego i poza nim”, które zostało przeprowadzone przez Europejski Fundusz na rzecz Demokracji w 2015 r.;

o

o o

59. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, państwom członkowskim, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, ESDZ oraz NATO.